

Suomen puolustusmenot ovatkin EU:n keskitasoa

Suomen puolustusmenot olivat 1,6 prosenttia bruttokansantuotteesta vuonna 2004. Tiedot käyvät ilmi kansantalouden tilinpidosta, jossa julkiset menot on jaettu tehtävittäin.

EU:n tilastovirasto Eurostat on koonnut vastaavat tiedot kaikista EU-maista. Niiden mukaan Suomen puolustusmenot olivat EU-maiden kuudeneksi suurimmat yhdessä Tanskan kanssa ja vastasivat kooltaan EU-maiden keskiarvoa, joka oli samoin 1,6 prosenttia.

Eurostatin tilasto julkisten menojen jakautumisesta tehtävittäin on laadittu kai-

Natoon kuulumattomien maiden puolustusmenot on määritelty Nato-maita suppeammin.

Lehtikuva Oy

Puolustusmenojen suhde bruttokansantuotteeseen EU-maissa vuonna 2004, %

	Eurostat	IISS
Kreikka	2,7	2,9
Britannia	2,6	2,3
Ranska	2,2	2,6
Kypros	2,1	1,5
Ruotsi	1,9	1,6
Tanska	1,6	1,5
Suomi	1,6	1,4
Alankomaat	1,5	1,7
Viro	1,5	1,6
Portugali	1,4	1,7
Slovenia	1,4	1,5
Liettua	1,4	1,4
Italia	1,3	2,0
Tšekki	1,3	1,9
Unkari	1,3	1,5
Latvia	1,2	1,4
Saksa	1,1	1,4
Belgia	1,1	1,3
Espanja	1,1	1,3
Malta	1,1	1,0
Puola	1,0	1,9
Slovakia	1,0	1,8
Itävalta	0,9	0,8
Irlanti	0,6	0,6
Luxemburg	0,3	0,7
EU-maat yhteensä	1,6	

kissa maissa samojen määritelmien ja rajusten mukaan, joten sen pitäisi olla kansainvälisesti vertailukelpoinen. Täyttä varmuutta tästä ei tietenkään ole.

Puolustusmenoista kahdet luvut

Perinteisesti eri maiden puolustusmenoja on vertailtu Lontoossa toimivan IISS –tutkimuslaitoksen (International Institute for Strategic Studies) julkaisemien tietojen perusteella. IISS julkaisee vuosittain The Military Balance -katsauksen, johon on koottu tietoja eri maiden asevoimista ja puolustusmenoista. Näiden tietojen mukaan Suomen puolustusmenot vuonna 2004 olivat 1,4 prosenttia bkt:sta, millä sijoituimme EU-maiden joukossa 16. sijalle.

Tarkempi perehtyminen IISS:n tilastoon paljastaa, että eri maiden tiedot ovat huomosti vertailukelpoiset, varsinkin Nato-maiden ja siihen kuulumattomien maiden kesken. Nato-maiden puolustusmenot määritellään tilastossa eri lailla kuin muiden maiden puolustusmenot. Julkaisun mukaan Nato-maiden puolustusmenot määritellään muita maita laajemmin ja ne sisältävät muun muassa rajavartiolaitoksen, entisille sotilaille maksetut eläkkeet ja puoliso-tilaalliset joukot (kuten Italian carabinieri).

Näin ollen ei olekaan ihme, että Nato-maiden puolustusmenot ovat lähes poikkeuksetta korkeammat IISS:n tilastossa kuin Eurostatin tilastossa. Erityisen selvä ero on Puolan, Slovakian, Italian ja Tsekin kohdalla. Ainoat poikkeukset Nato-maista ovat Britannia ja Tanska, joiden puolustusmenot ovat pienemmät IISS:n tilastossa

kuin Eurostatin tilastossa.

Natoon kuulumattomien EU-maiden (Kypros, Ruotsi, Suomi, Malta, Itävalta ja Irlanti) kohdalla tilanne on päinvastainen kuin Nato-mailla. Puolustusmenot ovat IISS:n tilastossa pienemmät kuin Eurostatin tilastossa.

Suomen luvut lähellä toisiaan

IISS:n tilastossa Suomen puolustusmenoihin luetaan puolustusministeriön menot. Tilastokeskuksen tilastossa puolustusmenoihin luetaan niiden lisäksi muun muassa rauhanturvaamistoiminta ja Huoltovarmuuskeskus. Eroa lukuihin tuo myös se, että Tilastokeskuksen tehtävittäisessä menotilastossa asehankinnat saattavat ajoittua eri vuosille kuin valtion tilinpäätöksessä.

Rajavartiolaitosta ei lueta Suomen puolustusmenoihin kummassakaan tilastossa. Molemmista tilastoista ovat mukana valtion työnantajana maksamat eläkemaksut, mutta eivät varsinaiset eläkkeet, jotka lienevät paljon suuremmat.

Suomen osalta kahden tilaston luvut eivät kovin paljon poikkea toisistaan. Sen sijaan Suomen sijoittumisesta kansainvälisessä vertailussa EU-maiden kesken ne antavat hyvinkin erilaisen kuvan. Eurostatin tilastoa voinee pitää luotettavampana.

Olli Savela

Lähteet: Trends in government expenditure by function, 2000-2004 (Statistics in focus, economy and finance 11/2006, Eurostat) The Military Balance 2006, IISS.